CK.0000077462

I VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

MA VĂN KHÁNG

VÙNG BIÊN ẢI

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

MA VĂN KHÁNG

VÙNG BIÊN ẢI

Tiểu thuyết

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

ĐỀ ÁN BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ
TÁC PHẨM VĂN HỌC, NGHỆ THUẬT
CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ VIỆT NAM

Cố vấn Ban Chỉ đạo: Nhà thơ Hữu Thỉnh
Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

BAN CHỈ ĐẠO

1. Nhà văn Tùng Điển (Trần Quang Điển)	*Trưởng ban*
2. Nhà nghiên cứu, TS. Đoàn Thanh Nô	*Phó Trưởng ban*
3. TS. Trịnh Thị Thủy	*Phó Trưởng ban*
4. Nhạc sĩ Nông Quốc Bình	*Ủy viên kiêm Giám đốc*
5. GS.TS. Nguyễn Xuân Kính	*Ủy viên*
6. PGS.TS. Lâm Bá Nam	*Ủy viên*
7. ThS. Vũ Công Hội	*Ủy viên*
8. ThS. Phạm Văn Trường	*Ủy viên*
9. ThS. Nguyễn Nguyên	*Ủy viên*
10. ThS. Nguyễn Ngọc Bích	*Ủy viên*

Giám đốc

Nhạc sĩ Nông Quốc Bình

LỜI GIỚI THIỆU

Ủy ban toàn quốc Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam là tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp, thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, mái nhà chung của các Hội Văn học nghệ thuật cả nước. Liên hiệp gồm 74 tổ chức thành viên với trên 45.000 hội viên là văn nghệ sĩ thuộc các Hội Văn học nghệ thuật chuyên ngành Trung ương và các Hội Văn học nghệ thuật tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, trong đó có Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trải qua gần 25 năm hình thành và phát triển, đến nay Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam đã có hơn một nghìn hội viên, trong đó gần 600 hội viên là người dân tộc thiểu số hoạt động tại 34 tổ chức cơ sở và các chi hội, tỉnh thành hội trong cả nước. Trong giai đoạn từ năm 1999 đến nay, được sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, đã có hàng nghìn công trình, tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam được sưu tầm, nghiên cứu, biên dịch, sáng tạo.

Bộ sách này là một phần của Đề án "Bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam", với mục tiêu là thực hiện chính sách dân tộc của Đảng, Nhà nước nhằm bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam; quảng bá di sản văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam với bạn bè thế giới; góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc và xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, thúc đẩy tiến trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; bổ sung nguồn tài liệu phục vụ công tác giảng dạy, nghiên cứu, trao đổi, giao lưu và phát triển văn hóa giữa các tộc người, nhân dân trong và ngoài nước, với cộng đồng quốc tế.

Bộ sách là kết quả từ kho tài liệu hàng nghìn công trình, tác phẩm đã được nghiên cứu, sưu tầm, biên dịch, sáng tạo qua nhiều thế hệ tác giả, nghệ nhân, hội viên của Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trong quá trình thực hiện bộ sách, Ban Chỉ đạo mong nhận được góp ý của quý bạn đọc gần xa.

TM. BAN CHỈ ĐẠO
TRƯỞNG BAN

Nhà văn Tùng Điển
Phó Chủ tịch Thường trực
Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

CUỘC CHIẾN TRANH TIỄU PHỈ Ở VÙNG BIÊN ẢI

(Nhà văn - GS. TS. Trần Đăng Suyền)

Vùng biên ải[1] là cuốn tiểu thuyết tiếp theo *Đồng bạc trắng hoa xòe* của nhà văn Ma Văn Kháng. Hai tác phẩm kế tiếp nhau phản ánh những chặng đường lịch sử khác nhau của đồng bào dân tộc Mông vùng biên giới Việt - Trung trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp.

Kế tiếp *Đồng bạc trắng hoa xòe, Vùng biên ải* đề cập đến một vấn đề mới: *Thổ phỉ* và *Cuộc chiến tranh tiễu phỉ.* Tác phẩm bề bộn những sự kiện bao quát một hiện thực hết sức phong phú, phức tạp, có khi tới mức hỗn loạn, rối ren của dân tộc Hmông vùng biên giới Lào Cai. Cuộc sống mới chưa ổn định, trong khi đó, nào Pháp, nào Tàu Tưởng, cùng với bọn thổ ty cố kết với nhau gieo rắc nọc độc thổ phỉ gây nên những cuộc

(1) Tiểu thuyết của Ma Văn Kháng - NXB Quân đội nhân dân, Hà Nội, 1983.

phân hóa, những xung đột dữ dội trên mảnh đất này. Viết *Vùng biên ải,* Ma Văn Kháng đã tập trung phản ánh những người dân Hmông hàng ngàn năm sống trong tăm tối, với cái tâm lý cuồng tín về dòng họ, về dân tộc, bị kẻ thù dụ dỗ, mua chuộc, lôi kéo, dọa nạt, cưỡng chế đã nổi loạn, trở thành nạn nhân, và một phần trong số họ bị biến thành tội nhân, gây nên những khổ đau cho đồng loại. Những định kiến cùng với ý thức bảo thủ, hẹp hòi về dòng họ đã hạn chế tầm nhìn của người dân miền núi, khiến họ mơ hồ, lẫn lộn giữa phải trái, xấu tốt, trắng đen, giữa ma quỷ và người, giữa cách mạng và phản cách mạng. Cái khó khăn, phức tạp của cuộc chiến tranh tiễu phỉ ở chính chỗ đó. Trong tình hình ấy, cuộc chiến tranh này với phương châm chỉ đánh *tan,* chứ không đánh *tiêu diệt* bao giờ cũng phải gắn liền với nhiệm vụ kiên trì giáo dục, giác ngộ cho quần chúng thoát khỏi tình trạng mê muội kéo dài. Cách nhìn thổ phỉ và cuộc chiến tranh tiễu phỉ như thế đã chi phối ý đồ nghệ thuật của Ma Văn Kháng khi viết *Vùng biên ải.*

Viết *Vùng biên ải,* Ma Văn Kháng đã đặt mảnh đất biên giới Việt - Trung này trong dòng thác lịch sử đầy biến động, đầy những sự kiện, biến cố lớn lao của cả dân tộc. "*Chưa bao giờ, thời gian phải chứa nhiều biến cố hãi hùng, nhiều sự kiện căng thẳng đến như thế*" (trang 197). Thời gian không ngừng không nghỉ